

**Sprawozdanie z funkcjonowania
Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia
Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza
w roku akademickim 2022/2023**

1. Wprowadzenie

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) na Politechnice Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza swoim działaniem obejmuje wszystkie formy kształcenia organizowane i prowadzone na Uczelni. USZJK działa na zasadach określonych w zarządzeniu nr 122/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Wymienione Zarządzenie określa cel działania USZJK, którym jest monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia oraz tworzenie procedur oceny metod i warunków kształcenia. Mając na względzie stałe podnoszenie jakości kształcenia System jest ciągle rozwijany i doskonalony. Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia swoim zakresem obejmuje m.in. działania doskonalące, ocenę procesu kształcenia, ocenę warunków kształcenia oraz ocenę skuteczności funkcjonowania Systemu (Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz, § 2 ust. 1). Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia jest wykorzystywany do monitorowania procesu kształcenia, prowadzenia przejrzystej polityki kadrowej, nagradzania pracowników, wspierania innowacji dydaktycznych, prognozowania liczby przyjęć, jak również w podejmowaniu decyzji o tworzeniu i znoszeniu studiów na określonym kierunku, poziomie, profilu oraz stopniu studiów (Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz, § 2 ust. 2).

2. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia

Strukturę Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia tworzą: Pełnomocnik Rektora ds. zapewniania jakości kształcenia, Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowi koordynatorzy ds. zapewniania jakości kształcenia, Wydziałowe Komisje ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK) oraz Koordynatorzy ds. zapewniania jakości kształcenia w jednostkach międzywydziałowych (Centrum Języków Obcych, Centrum Sportu Akademickiego) (Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz, § 12 ust. 1). Nadzór nad funkcjonowaniem i doskonaleniem Systemu sprawują odpowiednio Rektor, Prorektor ds. kształcenia oraz Dziekan Wydziału/Dyrektor Centrum (Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz, § 12 ust. 2).

Na wydziałach oraz w jednostkach międzywydziałowych mogą zostać powołane zespoły zadaniowe wspomagające pracę WKZJK o określonych zadaniach i kompetencjach (Zarządzenie nr 122/2020 Rektora PRz, § 12 ust. 3).

Skład i zakres działania Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK) określono w § 16 oraz w § 18 Zarządzenia nr 122/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej.

3. Kształcenie - informacje ogólne

3.1 Nowe kierunki studiów

Politechnika Rzeszowska na bieżąco monitoruje rynek pracy oraz zainteresowanie kandydatów poszczególnymi kierunkami studiów w związku z tym stale poszerza i dostosowuje swoją ofertę edukacyjną do aktualnych potrzeb. W roku akademickim 2022/2023 roku na Uczelni utworzono 6 nowych kierunków studiów:

- Modern Management – studia pierwszego i drugiego stopnia;
- Civil Engineering – studia pierwszego stopnia;
- Inżynieria procesów biznesowych – studia pierwszego stopnia;
- Chemical Engineering and Technology – studia pierwszego stopnia;
- Inżynieria farmaceutyczna – studia drugiego stopnia;
- Inteligentne systemy i technologie produkcji – studia pierwszego stopnia.

3.2 Akredytacje i certyfikaty kierunków studiów

W roku akademickim 2022/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wyznaczyło do oceny programowej trzy kierunki studiów prowadzone na Politechnice Rzeszowskiej:

- architektura – na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim;
- bezpieczeństwo wewnętrzne – na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym;
- mechanika i budowa maszyn – na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym.

Wysoką jakość kształcenia potwierdzają pozytywne oceny jakie Polska Komisja Akredytacyjna przyznała dla dwóch wizytowanych kierunków: architektura i bezpieczeństwo wewnętrzne. Kierunek mechanika i budowa maszyn oczekuje na ocenę (stan na 05.02.2024 r).

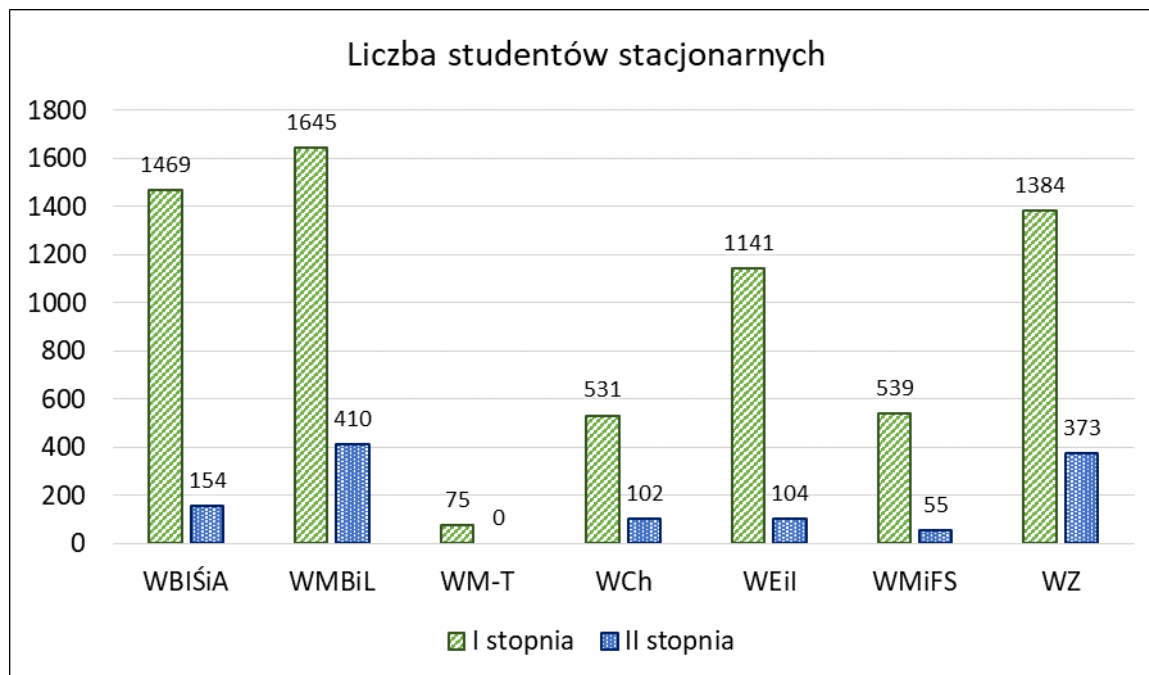
Ponadto w roku akademickim 2022/2023 ocenie Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych poddany został kierunek technologia chemiczna otrzymując pozytywną akredytację KAUT na lata 2023 - 2028.

Po raz drugi z rzędu Certyfikat „Studia z Przyszłością” otrzymał kierunek inżynieria i analiza danych. Kierunek ten został również wyróżniony Certyfikatem Nadzwyczajnym „Lider Jakości Kształcenia”. Certyfikaty Akredytacyjne „Studia z Przyszłością” są nadawane za innowacyjne i wartościowe programy studiów a „Lider Jakości Kształcenia” za najwyższą liczbę punktów rankingowych w konkursie.

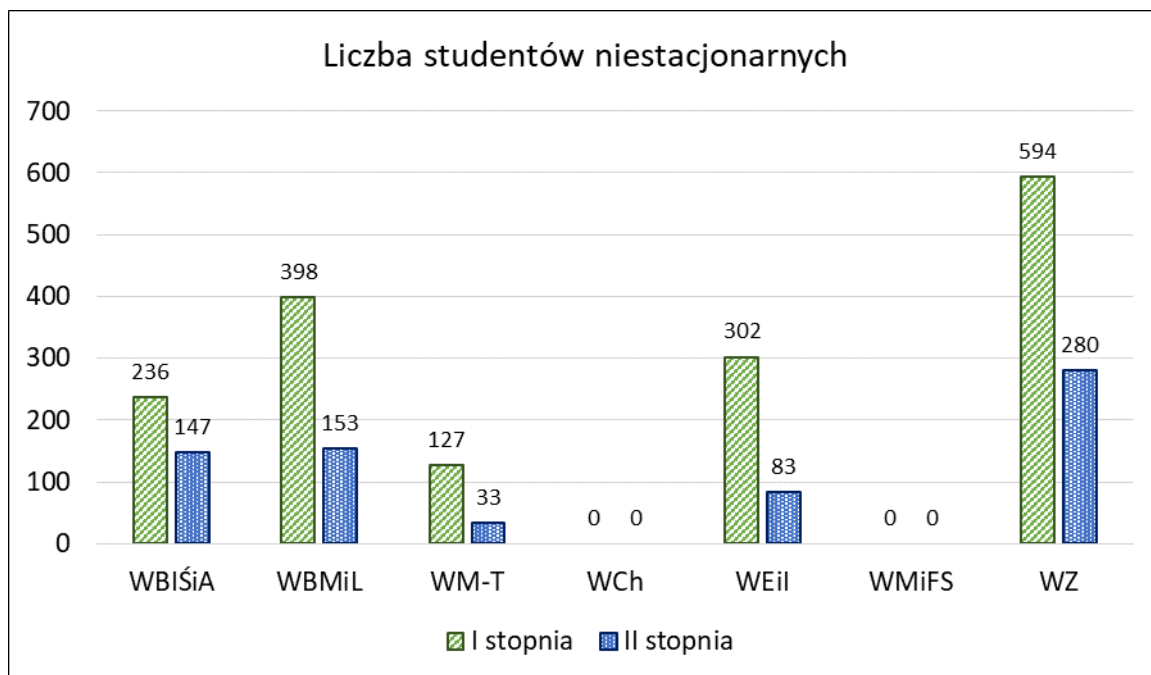
3.3 Kształcenie w liczbach

Liczba studentów na Uczelni w roku akademickim 2022/2023 wynosiła ogółem 10335, w tym 7982 na studiach stacjonarnych, 2353 na studiach niestacjonarnych – dane ze sprawozdania GUS S-10 stan na dzień 31.12.2022 r.

Liczby studentów na poszczególnych wydziałach z podziałem na formę i stopień studiów prezentują rysunki 1 i 2.

Rys. 1. Liczba studentów studiów stacjonarnych na PRz, stan na dzień 31.12.2022 r.

Rys. 2. Liczba studentów studiów niestacjonarnych na PRz, stan na dzień 31.12.2022 r.

Według sprawozdania S-12, stan na dzień 31 grudnia 2022 r., na Politechnice Rzeszowskiej zatrudnionych było 846,4 nauczycieli akademickich (w przeliczeniu na etaty), w tym:

- profesorowie – 52,1;
- profesorowie Uczelni – 186,9
w tym ze stopniem doktora habilitowanego – 159,4;
w tym ze stopniem doktora – 27,5.
- adiunkci – 416,8;
- asystenci – 183,1;
- pozostali – 7,5.

3.4 Kształcenie zdalne

W związku z wprowadzeniem od dnia 16 maja 2022 r. stanem zagrożenia epidemicznego i obowiązującymi regulacjami państwowymi oraz wytycznymi ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego na Politechnice Rzeszowskiej w roku akademickim 2022/2023 w semestrze zimowym oraz semestrze letnim kształcenie odbywało się w sposób stacjonarny z elementami kształcenia zdalnego. W sposób zdalny odbywały się wykłady na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego

stopnia. W sposób zdalny mogły się również odbywać zajęcia na studiach podyplomowych, kursach szkoleniach i innych odpłatnych formach kształcenia. Szczegółowe zasady realizacji zajęć, odbywania dyżurów dydaktycznych czy ustalania rozkładów zajęć zostały określone w zarządzeniu nr 80/2022 w sprawie organizacji kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 i zarządzeniu nr 3/2023 w sprawie organizacji kształcenia na Politechnice Rzeszowskiej w semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023.

4. Główne obszary działań systemu

4.1 Ankietyzacja

Na Politechnice Rzeszowskiej w celu oceny jakości kształcenia przeprowadza się ankietyzację, która odbywa się wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych. Ankieta jest prowadzona również wśród studentów - cudzoziemców odbywających kształcenie w ramach programu wymiany ERASMUS. Ankieta jest udostępniana przez Dział Współpracy Międzynarodowej.

W roku sprawozdawczym badania ankietowe zostały udostępnione w systemie USOS-web w następujących terminach:

- w semestrze zimowym od dnia 31 stycznia 2023 r. do dnia 20 lutego 2023 r.
- w semestrze letnim od dnia 22 maja 2023 r. do dnia 12 lipca 2023 r.

Ocena w roku akademickim 2022/2023 objęła:

- ankietę oceny nauczyciela akademickiego – obowiązkowo;
- ankietę oceny zajęć (przedmiotu) – obowiązkowo;
- ankietę organizacji studiów;
- ankietę pracownika niebędącego nauczycielem akademickim.

W *Tabeli nr 1 i 2* zostały zamieszczone informacje dotyczące przeprowadzonych ankiet odpowiednio w semestrze zimowym i letnim na poszczególnych wydziałach Politechniki Rzeszowskiej oraz w jednostkach międzywydziałowych wraz z podziałem na poszczególne rodzaje ankiet.

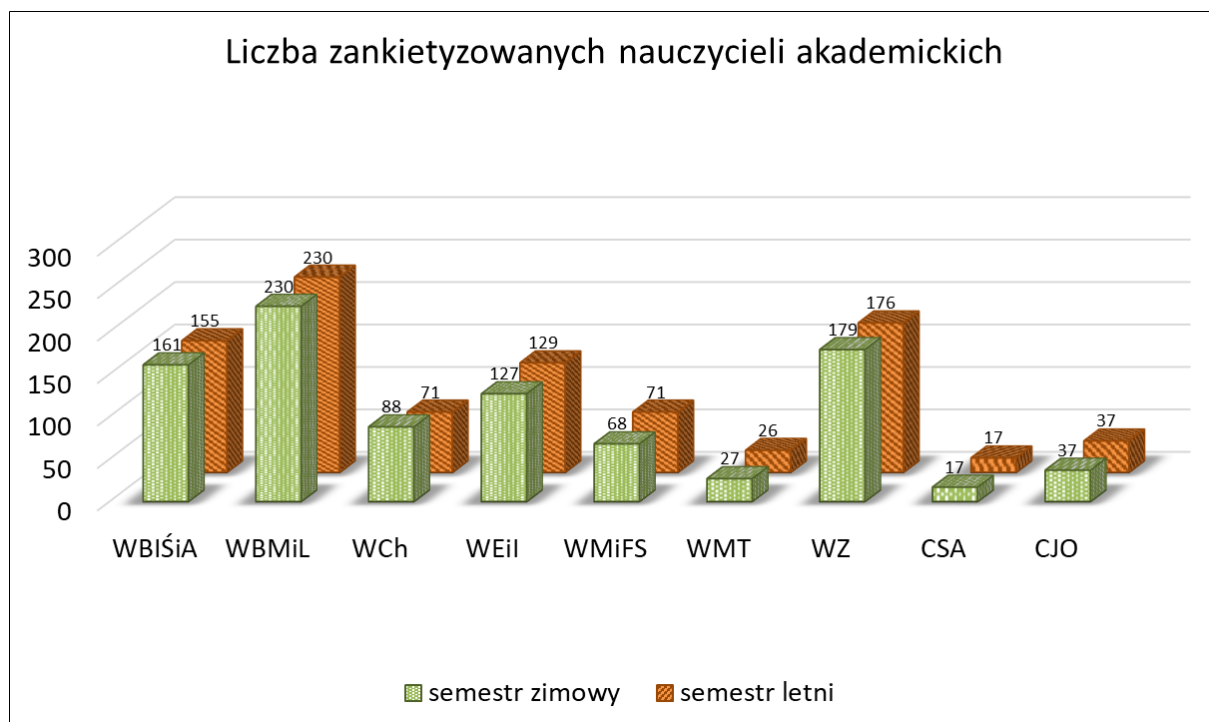
Tabela nr 1. Ankiety przeprowadzone w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023

Semestr zimowy 2022/2023	Rodzaj przeprowadzonej ankiety			
	Ankieta oceny nauczyciela akademickiego	Ankieta oceny zajęć (przedmiotu)	Ankieta organizacji studiów	Ankieta pracownika niebędącego nauczycielem akademickim
WBIŚiA	√	√	√	√
WBMiL	√	√		
WCh	√	√	√	√
WEil	√	√	√	√
WMiFS	√	√		
WM-T	√	√		√
WZ	√	√	√	
CSA	√	√		
CJO	√	√		

Tabela nr 2. Ankiety przeprowadzone w semestrze letnim roku akademickiego 2022/2023

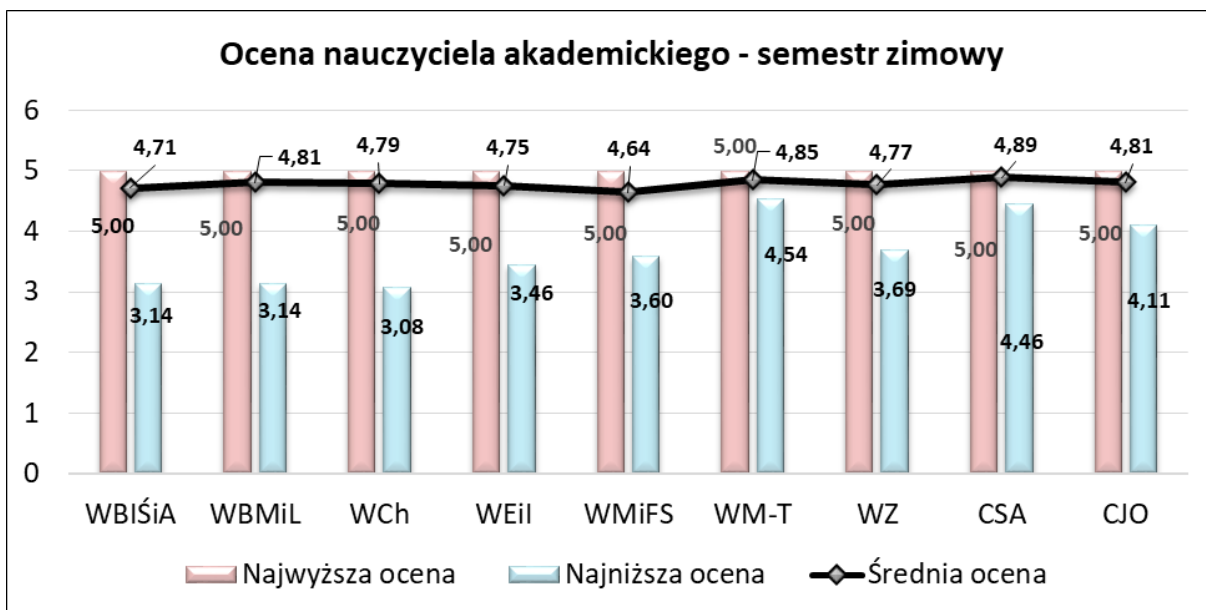
Semestr letni 2022/2023	Rodzaj przeprowadzonej ankiety			
	Ankieta oceny nauczyciela akademickiego	Ankieta oceny zajęć (przedmiotu)	Ankieta organizacji studiów	Ankieta pracownika niebędącego nauczycielem akademickim
WBIŚiA	√	√		
WBMiL	√	√		
WCh	√	√	√	
WEil	√	√		
WMiFS	√	√		
WM-T	√	√		√
WZ	√	√		√
CSA	√	√		
CJO	√	√		

Na rysunku nr 3 przedstawiono liczbę nauczycieli akademickich ocenionych przez studentów z podziałem na semestr zimowy oraz semestr letni.

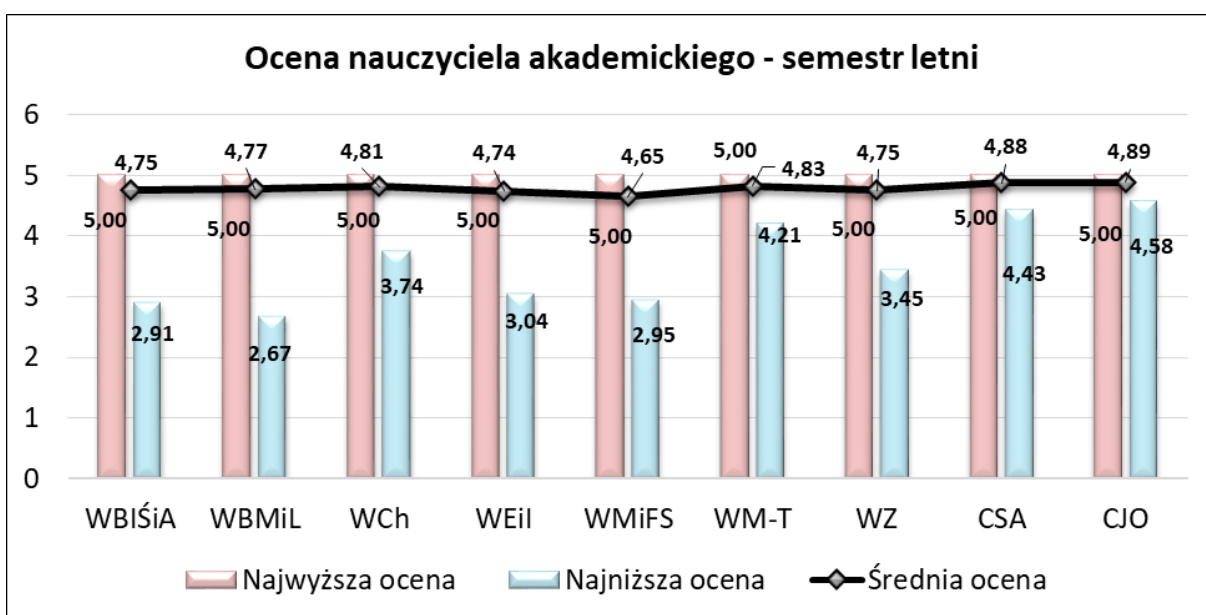

Rys. nr 3. Liczba ocenionych w ankietach nauczycieli akademickich (etatowi + nieetatowi)

W roku akademickim 2022/2023 do ankietyzacji przystąpiło 7511 (semestr zimowy) i 5017 studentów (semestr letni). Największy udział procentowy wypełnionych ankiet przypadł na jednostkę międzywydziałową – CJO (zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim), a najmniejszy – na Wydział Zarządzania (semestr zimowy i letni). Na poniższych rysunkach (Rysunek nr 4 i 5) zamieszczono dane pozwalające porównać, jak na poszczególnych wydziałach oraz w jednostkach międzywydziałowych przedstawiały się najwyższe i najniższe oceny uzyskane przez nauczyciela akademickiego, a także wskazana została średnia z tych ocen. Na wykresach rozróżniono dane z podziałem na semestr zimowy oraz semestr letni roku akademickiego 2022/2023.

Rys. nr 4. Ocena nauczyciela akademickiego – najwyższa, najniższa, średnia, semestr zimowy

Rys. nr 5. Ocena nauczyciela akademickiego – najwyższa, najniższa, średnia, semestr letni

Podczas przeprowadzonego procesu ankietyzacji w skali Uczelni pojawiły się ogółem 3 oceny negatywne w semestrze letnim: 1 ocena na Wydziale Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury, z kolei 2 – na Wydziale Matematyki i Fizyki Stosowanej. W oparciu o § 6 ust. 7 Zarządzenia nr 5/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza w sprawie trybu i zasad przeprowadzania ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych wydziałowi koordynatorzy ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na ww. wydziałach przekazali do Dziekana

Wydziału indywidualny raport z wynikami ankiety pracowników, którzy otrzymali oceny negatywne oraz pismo z prośbą o podjęcie dalszych działań.

4.2 Hospitacje

Hospitacje zajęć polegają na wizytowaniu prowadzonych przez hospitowanego nauczyciela akademickiego lub innej osoby zajęć dydaktycznych. Hospitacje zajęć stanowią narzędzie wspierania rozwoju nauczycieli akademickich Uczelni oraz są podstawą ciągłego doskonalenia jakości kształcenia. Obowiązujące zarządzenie Rektora (5/2021) nakłada obowiązek przeprowadzania hospitacji nauczycieli akademickich oraz doktorantów. *Tabele 3 i 4* przedstawiają dane liczbowe z przeprowadzonych hospitacji odpowiednio nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne oraz doktorantów na poszczególnych wydziałach oraz w jednostkach międzywydziałowych z podziałem na semestr zimowy oraz semestr letni.

Tabela 3. Liczba przeprowadzonych hospitacji nauczycieli akademickich w roku akademickim 2022/2023

Rok akademicki 2022/2023	Hospitacje	
	Semestr zimowy	Semestr letni
WBIŚiA	26	65
WBMiL	44	51
WCh	45	8
WEil	72	25
WMiFS	23	13
WMT	0	10
WZ	46	14
CSA	0	0
CJO	0	8
Razem	256	194

Tabela 4. Liczba przeprowadzonych hospitacji doktorantów prowadzących zajęcia w roku akademickim 2022/2023

Rok akademicki 2022/2023	Hospitacje	
	Semestr zimowy	Semestr letni
WBIŚiA	2	1
WBMiL	9	12
WCh	11	10
WEil	2	2
WMiFS	0	0
WM-T	0	2
WZ	0	0
CSA	-	-
CJO	-	-
Razem	24	27

Najniższą oceną uzyskaną przez hospitowanego nauczyciela akademickiego w skali Uczelni w roku akademickim 2022/2023 była ocena 4,0, z kolei – najwyższa 5,0 (średnia 4,98). W przypadku doktorantów oceny kształtowały się następująco: - najniższa: 4,5; najwyższa: 5,0 oraz średnia: 4,96.

4.3 Raport z przeglądu programu studiów

Zgodnie z Zarządzeniem nr 25/2021 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie przeglądu programu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia (WKZJK) lub zespół zadaniowy mają obowiązek dokonania tej oceny i przygotowania raportu „po zakończeniu danego roku akademickiego” nie później niż do dnia 30 listopada. Ocena dotyczy wszystkich kierunków studiów prowadzonych na wydziale. Szczegółowe wyniki oceny programu są ujęte w raportach zbiorczych opracowanych przez Komisję. Po zakończeniu roku akademickiego 2022/2023 komisje dokonały przeglądu 74 programów studiów (osobno I i II stopień). Wszystkie programy zostały ocenione pozytywnie. W złożonych raportach zostały również wskazane elementy, które wymagają korekty bądź zmiany i dotyczą m. in:

- na Wydziale Budownictwa, Inżynierii Środowiska i Architektury w „Części II. Realizacja działań doskonalących/naprawczych” na kierunku Architektura (I-go stopnia), Budownictwo (I i II stopnia), Transport (I stopnia), Geodezja i planowanie przestrzenne (I i II stopnia), Inżynieria środowiska (I i II stopnia), Energetyka (II stopnia) oraz na studiach podyplomowych BUDOWNICTWO/Technologia BIM w projektowaniu i realizacji inwestycji budowlanych, dotyczyły m.in. wprowadzenia nazwy zmienionej dyscypliny inżynieria lądowa, geodezja i transport, wprowadzenia flag przy przedmiotach kontynuowanych, wprowadzenia języka obcego zgodnie z przyjętą procedurą na Uczelni, zmiany godzin wykładu/ćwiczeń/laboratorium, zmiany punktów ECTS; w „Części III. Ocena efektów uczenia się” na kierunku Energetyka (I i II stopnia), Inżynieria środowiska (I i II stopnia): efektów uczenia się, które zostały odniesione do niewłaściwych form zajęć, efektów uczenia się, które odniesiono do niewłaściwych obszarów efektów kierunkowych, braku zatwierdzenia karty przedmiotu;
- na Wydziale Budowy Maszyn i Lotnictwa w „Części III. Ocena efektów uczenia się” na kierunku: Zarządzanie i inżynieria produkcji (I i II stopnia): braku odniesienia się w efektach uczenia do kompetencji społecznych, sposobu wystawienia oceny końcowej czy sposobu zaliczenia w wybranych kartach zajęć; na kierunku: Inżynieria środków transportu (I i II stopnia) pojawiła się sugestia kierownika praktyk o wydłużenie czasu na rozliczenie praktyk, studenci powinni mieć możliwość składania dokumentów do końca października, a kierownik czas na złożenie sprawozdania do połowy listopada; na kierunku: Mechanika i budowa maszyn (I i II stopnia) pojawiły się uwagi w raportach oceny procesu dyplomowania, które dotyczyły niewystarczającej opinii promotora lub recenzenta w odniesieniu do niektórych punktów recenzji, brak uzasadnienia wystawionej oceny. W ramach działań WKZJK WBMiL opracowano zalecenia dla promotorów i recenzentów oraz procedurę dot. postępowania z pracami dyplomowymi po uzyskaniu raportu podobieństwa z systemu antyplagiatowego; na kierunku: Mechatronika I i II stopnia): uzupełnienia związków MEK z KEK w kategorii kompetencji społecznych, podania podstawy dla ocen cząstkowych z których pochodzi ocena końcowa oraz przedstawienia dokumentów potwierdzających ocenę zaliczenia pisemnego z wykładu dla jednego modułu;

- na Wydziale Chemicznym w „Części II. Realizacja działań doskonalących/naprawczych” na kierunku: Technologia chemiczna (I i II stopnia) i Biotechnologia (I i II stopnia), dotyczyły m.in. doprecyzowania sposobu obliczania oceny końcowej, wprowadzenia współczynnika uwzględniającego termin zaliczenia, podawania godzin konsultacji, dodania modułowych efektów kształcenia w wybranych kartach zajęć; na kierunku: Inżynieria chemiczna i procesowa (I stopnia) dotyczyły m.in. całkowitej ilości godzin nakładu pracy studenta, która była niezgodna z wymaganym przedziałem, podania współczynników dla końcowej oceny pozytywnej w wybranych kartach zajęć;
- na Wydziale Elektrotechniki i Informatyki w „Części III. Ocena efektów uczenia się” na kierunkach: Automatyka i robotyka (I i II stopnia), Elektromobilność (I stopnia), Elektronika i telekomunikacja (I i II stopnia), Elektrotechnika (I i II stopnia) i Informatyka (I i II stopnia), dotyczyły m.in. nieprecyzyjnie podanego sposobu wystawiania końcowej oceny podsumowującej, brak terminów konsultacji, nieprawidłowego sformułowania efektów uczenia się, całkowitej liczby godzin nakładu pracy studenta, która była niezgodna z wymaganym przedziałem, bądź w wykazie literatury wskazano jedynie pozycje, których data wydania sięga 10 lat wstecz lub więcej. Zaproponowano wprowadzenie nowego szablonu recenzji składającego się z większej ilości pytań odnoszących się do oceny merytorycznej – wymagających krótszej, bardziej zwartej i jednoznacznej odpowiedzi;
- na Wydziale Matematyki i Fizyki Stosowanej w „Części II. Realizacja działań doskonalących/naprawczych” na kierunku: Inżynieria i analiza danych (I stopnia), dotyczyły m.in. zwiększenia ilości godzin ćwiczeń, bądź wykładu, zmiany nazwy przedmiotu, zmiany treści w przedmiocie, zmiany punktów ECTS;
- na Wydziale Mechaniczno-Technologicznym w „Części III. Ocena efektów uczenia się” na kierunku: Mechanika i budowa maszyn (I stopnia), dotyczyły m.in.: braku doprecyzowania sposobu wyznaczania ocen składowych w karcie przedmiotu, złego sformułowania MEK.

4.4 Wewnętrzne audyty systemu

W roku akademickim 2022/2023 audyty wewnętrzne odbyły się zgodnie z założonym przez Przewodniczącą Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia harmonogramem. Na audytowanych wydziałach oraz w jednostkach międzywydziałowych nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

5. Praca Uczelnianej Komisji ds. Zapewniania Jakości Kształcenia

Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia na bieżąco monitorowała przebieg kształcenia na wydziałach/jednostkach międzywydziałowych. W roku akademickim 2022/2023 odbyło się 5 spotkań Komisji, na których m.in. analizowano dostępne narzędzia do weryfikacji jakości kształcenia (np. formularz audytów wewnętrznych, protokół z hospitacji, raport z przeglądu programu studiów), analizowano także wyniki ankietyzacji i hospitacji. W wyniku działalności UKZJK sporządzono dwa sprawozdania: sprawozdanie z realizacji procesu ankietyzacji i hospitacji oraz sprawozdanie z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia za poprzedni rok akademicki tj. 2021/2022, które były również dyskutowane na posiedzeniach UKZJK i przedstawione na posiedzeniu Senatu PRz.

6. Podsumowanie

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK) na Politechnice Rzeszowskiej został wprowadzony Zarządzeniem nr 13/2008 Rektora Politechniki Rzeszowskiej, czyli funkcjonuje w sposób sformalizowany od 16 lat.

W roku akademickim 2022/2023 UKZJK obowiązywały zasady określone w Zarządzeniu nr 122/2020 Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza z dnia 8 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

UKZJK jest ciągle rozwijany i doskonalony, co wynika z rosnącej autonomii i odpowiedzialności Uczelni w zakresie zapewniania wymaganej jakości kształcenia. W odpowiedzi na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego w roku akademickim 2022/2023 zostało utworzonych 6 nowych kierunków studiów. Ewaluacja wybranych kierunków dokonana przez Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a dotycząca ocen programowych, zakończyła się przyznaniem ocen pozytywnych. Zarówno

gremia zewnętrzne, jak i audytorzy wewnętrzni podkreślają duże zaangażowanie władz wydziału/jednostek międzywydziałowych i pracowników w doskonalenie SZJK.